

۲۰۱۶/۰۶/۱۴

آصف بهاند

د مرگ بز نس او یوه لنډه یادونه

د یوې ټولني په وگړو کې چې سواد، کتابلوستننه، بنوځی، پوهنځی، پوهه، کار، تعلیم او تولید نه وي، پر هغوی باندې هر ډول ناخوالي راتلای شي، دا خلک به داسې کارول کيږي لکه نانځکی. د سواد، زدکړو، پوهې او تولید د نه شتون په صورت کې د هغې ټولني وگړي په موهماتو کې ژوند کوي، د تولید په فکر کې نه وي، لاس یې تل نورو ته غځیدلی وي، هر څه سرنوشت او تقدیر ته سپاري. د همدې دلایلو له مخې تل له رنگارنگ نا خوالو سره لاس گریوان وي، لکه همدا اوس چې زموږ د ټولني ډیری خلک ور سره لاس گریوان دي.

ټوله نړی په بز نس اخته ده او افغانان هم، خو توپیر یې په دې کې دی چې نور خلک او نوره نړی د ژوند له پاره بز نس کوي، مور افغانان یې د مرگ له پاره کوو. ژوند د خدای لوی نعمت دی، خو تجربې ښودلې ده چې زموږ ځینې وطنوال د دې نعمت پروا نه ساتي او هره ورځ یې په ذهن کې د ژوند منفي اړخونه گرځي راکرځي، د همدې له پاره په منفي ډول هره ورځ، لا هر ساعت دا پوښتنې مطرح کوي:

- څوک مریضان دي چې پوښتنې ته یې ورشو،

- څوک مړه دي چې جنازې ته یې ورشو،

- د چا دعا ده چې لاس ور ته پورته کړو،

- څوک په سرطان اخته شوي دي،

- چیرې بم او چاودنه شوي ده،

- د چا پر لور او ښځې تیری شوی دی،

- د چا اولاد ټینټول شوی دی او...

ټولنیز روابط ډیر ښه دي، خو نه داسې چې ته هره ورځ پوښتنه کوه چې چیرې مری شوی او چیرې چاودنه شوی. د یویشتمې پېړۍ د دغه کال (۲۰۱۶) د خدای دغه تیپ مخلوقاتو یوه ورځ و نه ویل چې:

- کوم ښوونځی یا کوم پوهنځی تر نورو دا ښه دی چې مور او زموږ نوی نسل په کې درس پیل کړي،

- یوه ورځ یې دا پوښتنه مطرح نه کړه چې د چا زوی یا لور له کوم پوهنځي نه په کومه درجه خلاص شوی، - په یوه مجلس کې هم دا پوښتنه و نه شوه چې کوم څه چیرې چا اختراع کړي، ولې یې هغوی کولای شي او مور یې نه شو کولای؟

- هیڅکله یې و نه ویلي چې د خدای له مخلوق نه ژوند اخستل، د خدای مخلوق آزارول څومره لویه او نه ښوونکي گناه ده،

- یوه ورځې هم و نه ویل شول چې د نوي نسل روزنه او د تمدن له نوي کاروان سره یې یو ځای کول د اوسني وخت تر ټولو مهمه او لومړنۍ غوښتنه ده او باید مور یې تر سره کړو،

او یوه ورځ یې هم و نه ویلي چې...

زموږ گران اسلام یې د ژبې پر سر لیکلی دی، خو اعمالو ته یې چې گوري ټول یې د اسلام د سپیڅلي دین له اساساتو سره په ضدیت کې دي او د ژوند د اساساتو پر خلاف دي.

ځینې کسان په عام ډول وايي چې کیدای شي د نړی خلک په دريو برخو و ویشل شي:

پاسنی برخه، منځوی برخه او ښکتنی برخه:

- پاسنی طبقه د خپلو ستراتیژیکو موخو د تطبیق له پاره وسلې جوړوي او تر څنگه یې ښي ډیرې پیسې تر لاسه کوي،

- منځوی طبقه د همدې جوړو شوو وسلو بز نس کوي، خپلو هدفونو ته د رسیدو په خاطر هلې ځلې کوي او د خپلې هوښیارتیا په اندازه شتمني لاسته راوړي،

- لاندنی یا ټیټه او بی عقله طبقه دغه وسلې د خپلو لاس لرلو شتو په بدل کې اخلي، په بیلابیلو نومونو ځان هم بربادوي او نورو ته هم مرگ ژوبله او ضررونه و خطر ونه پېښوي.

زموږ ډیری وطنوال دا شاو خوا څلوېښت کاله کيږي چې په دریمه پورۍ خلکو کې لاس و پښي ښوړوي او د یو مبهم څه د تر لاسه کولو په خاطر یې هم ځان تباہ کړی، هم دا نسلونه او هم یې راتلونکي نسلونه برباد کړي؛ وطن، تاریخ، جغرافیه او هر څه یې د بربادۍ د باد پر وزرو سپاره کړي دي.

د پاڼو شمېره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پاروالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ

د یوه تیز بینه قلموال دا بڼکلی او طنزیه **جملې** مې چیرې له نظره تیرې شوي چې د پاسنیو خبرو یو بڼه کمیک او ژراند تصویر کیدای شي:

«د استقلال غوښتنې سریال»:

نیمه پیری له امریکا سلاح اخلو چې روسان مات کړو، بله نیمه پیری له روسانو سلاح تر لاسه کوو چې د امریکا پر ضد وځنگیرو.

اوس داسې بڼکاري چې مور د پیل کړې جگړې، د لومړۍ پیری د دویمې نیمايي په پیل کې یو، خو په رښتیا نه شم کولای وړاند وینه وکرم چې نیمه پیری وروسته به له چینایانو نه وسله واخلو که نه.»

پام مو وي چې نری، تکنالوژي او نړیوالې هر اړخیزې اړیکې د بریښنا په څیر منډې وې او بدلیري؛ که مور د منډو توان پیدا نه کړو، لکه چې اوس وروسته پاتې او د تپل شوې جگړې په دام کې نښتې یو، همداسې به نور هم له ستونزو سره لاس گریوان، ځای پر ځای ولاړ یو؛ او **ولارې اوبه خوسا کیري**.

که د پوهې، ژوند او تمدن کاروان ته د رسیدو په غرض د حرکت او منډو تکل وکړو، نو دا منډې او د پوهې، ژوند او تمدن کاروان ته رسیدل یوازې د تعلیم او پوهې په اړابه کیدای شي.

پای

د پاڼو شمیره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په څیر و لولئ